

KÖZÖS STRATÉGIAI PRIORITÁSOK A LEVÉLTÁRI, MÚZEUMI, KÖNYVTÁRI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI TERÜLETEK JÖVŐJÉNEK MEGERŐSÍTÉSÉHEZ

BEVEZETŐ

A levéltári, múzeumi, könyvtári és közművelődési területek a magyar kulturális és tudásinfrastruktúra meghatározó pillérei, amelyek egyszerre szolgálják kulturális örökségünk megőrzését, a tudás és kulturális értékek közvetítését, a közösségek megerősítését, valamint az élethosszig tartó tanulás támogatását.

Meggyőződésünk, hogy ezek az intézmények nem csupán kulturális szolgáltatóhelyek, hanem a társadalmi kohézió, az identitásformálás, a demokratikus nyilvánosság, a digitális átállás és a nemzeti kulturális emlékezet stratégiai jelentőségű intézményei is.

A társadalmi, technológiai és gazdasági változások, valamint a digitalizáció és az új innovációk által formált új környezetben különösen fontos, hogy a kulturális, közgyűjteményi és közművelődési területek hosszú távon fenntartható, innovatív, szakmailag megerősített és együttműködésre épülő módon tudjanak megújulni és alkalmazkodni a társadalmi igényekhez.

Ennek érdekében fogalmazzuk meg az alábbi közös stratégiai prioritásokat, amelyek a szakmai párbeszéd, a közös gondolkodás és a jövőbeni fejlesztések lehetséges közös alapját kívánják megteremteni.

1. A kulturális területen dolgozó szakemberek megbecsülése

- A kulturális, közgyűjteményi, közművelődési területen dolgozó szakemberek társadalmi és anyagi megbecsültségének erősítése
- A bérezési rendszer fokozatos közelítése a hazai diplomás átlagbérszinthez
- A szakmai utánpótlás biztosítása és a pályaelhagyás csökkentése
- Kiszámítható és motiváló életpályamodellek kialakítása
- A generációk közötti tudásátadás támogatása
- A kulturális, közgyűjteményi, közművelődési területeken adományozható szakmai díjak és elismerések körének bővítése

2. Fenntartható és korszerű intézményi infrastruktúra

- A kulturális örökség megőrzéséhez és közvetítéséhez szükséges infrastruktúra fejlesztése
- Az értékmegőrzés, feldolgozás és szolgáltatás európai szintű feltételeinek biztosítása
- A látogatói és közösségi terek korszerűsítése
- A kulturális intézmények munkakörülményeinek fejlesztése
- Energiahatékony és fenntartható intézményüzemeltetési modellek támogatása

3. Stabil és kiszámítható intézményfenntartás

- A fenntartói felelősségi és finanszírozási rendszerek egyértelműsítése

- A kulturális alapellátás hosszú távú működési biztonságának erősítése
- A kulturális, közgyűjteményi és közművelődési területek hosszú távon kiszámítható működési és fejlesztési finanszírozási rendszerének kialakítása
- A működési és fejlesztési források egyensúlyának biztosítása
- A feladatellátáshoz igazodó, differenciált finanszírozási modellek kialakítása
- A pályázati és támogatási rendszerek átláthatóságának és szakmai megalapozottságának erősítése
- A kulturális fejlesztési forrásokhoz való egyenlőbb hozzáférés biztosítása
- A nemzetközi és európai uniós forrásbevonási képesség erősítése
- A kulturális intézmények innovációs és együttműködési projektjeinek támogatása
- A Nemzeti Kulturális Alap és más kulturális támogatási rendszerek szakmai alapú továbbfejlesztése
- Az országos, regionális és helyi feladatellátás összehangolása

4. Digitális átállás és innováció

- A kulturális intézmények digitális infrastruktúrájának korszerűsítése
- Országos interoperábilis rendszerek és közös platformok fejlesztése
- Digitális tartalomfejlesztés és hosszú távú digitális megőrzés
- A mesterséges intelligencia alkalmazásának szakmai, etikai és jogi kereteinek biztosítása
- Kiberbiztonsági és adatvédelmi fejlesztések támogatása

5. Szakmai együttműködés és tudásmegosztás

- A könyvtári, levéltári, múzeumi és közművelődési területek együttműködésének erősítése
- Országos és regionális szakmai háttértámogatási rendszerek fejlesztése
- Horizontális tudásmegosztási és képzési rendszerek kialakítása
- Közös szakmai szolgáltatások és fejlesztési programok ösztönzése
- A kulturális intézmények hálózatos működésének támogatása

6. Társadalmi szerep és kulturális hozzáférés

- A kulturális intézmények közösségépítő szerepének erősítése
- A kulturális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása
- A vidéki és kistelepülési kulturális infrastruktúra megerősítése
- Az élethosszig tartó tanulás és a digitális kompetenciafejlesztés támogatása
- Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok kulturális hozzáférésének javítása

7. Stratégiai irányítás és szakmai partnerség

- Átfogó kulturális és ágazati stratégia/stratégiák kialakítása
- A stratégiai tervezés társadalmasított és szakmai együttműködésre épülő módszertanának megerősítése
- Mérhető célok és hatásvizsgálati rendszerek kialakítása
- A szakmai autonómia és a kiszámítható működési környezet erősítése

- A kulturális szakmai szervezetek és az ágazati irányítás közötti folyamatos párbeszéd biztosítása, felmérések megvalósítása, országos kutatásokban való részvétel
- Adataalapú kulturális döntéshozatal és kutatás
- A kulturális, közgyűjteményi és közművelődési területek aktívabb részvételének ösztönzése nemzetközi szakmai együttműködésekben, projektekben és pályázati programokban

8. Nemzetközi kapcsolatok és kulturális láthatóság

- A magyar kulturális, közgyűjteményi, közművelődési intézményrendszer nemzetközi jelenlétének erősítése
- Nemzetközi szakmai partnerségek és együttműködések támogatása
- Aktív részvétel európai és globális szakmai hálózatokban, szervezetekben
- A határon túli magyar kulturális kapcsolatok fejlesztése
- A kulturális diplomácia szerepének erősítése